

3. ความพอเพียงในระดับรัฐหรือระดับประเทศ คือ การสร้างเครือข่ายระดับ เชื่อมโยงกันระหว่างชุมชน ด้วยหลักแบ่งปันและช่วยเหลือกัน จนเกิดเป็นสังคมแห่งความพอเพียง ในที่สุดเมื่อรู้แจ้งเห็นจริงด้วยเหตุผลแล้วว่า พื้นฐานของประเทศเป็นอย่างไร ก็จะสามารถวาง นโยบายและกลยุทธ์การพัฒนา ให้สังคมเจริญก้าวหน้าได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

สรุปได้ใจความว่า การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การนำเอาองค์ ความรู้ที่ได้มีอยู่ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เริ่มจากการที่ ดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของการรู้จักประมาณตนเอง การคิดพึ่งพาตนเองและการอยู่ร่วมกันใน สังคมอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ซึ่งมีในความสอดคล้องกับคำสอนของทุกศาสนาที่ให้ดำเนินชีวิต บนพื้นฐานของศีลธรรม และจะไม่ทำการใด ๆ ที่เป็นการเบียดเบียนผู้อื่น

แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของ ชาวบ้านในชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง มุ่งเน้นให้มีการผลิตที่เพียงพอ กับความต้องการของ คนในครัวเรือนก่อนเป็นอันดับแรก ในแนวทางนี้คนในชุมชนจะเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้กระทำต่อ ตลาดแทนที่ตลาดจะเป็นตัวกำหนด โดยยึดตัวชีวิตเป็นแนวทางสำคัญ ได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการ ได้ อธิบายตัวชีวิตความสำเร็จในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย (2549 : 4) ได้อธิบายว่า นโยบายการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้แต่ละจังหวัด ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เบื้องต้นให้คัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงละ 1 จังหวัด การขับเคลื่อนจะเป็นไปในลักษณะเครือข่ายและระดมพลังจากทุกภาคส่วน แบ่งเป็น 2 เครือข่าย สนับสนุนตามกลุ่มเป้าหมายเบื้องต้น ได้แก่เครือข่ายด้านประชาสังคมและชุมชน ตามแนวทางที่ ได้กำหนดไว้ 3 ประการได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้ 2 เงื่อนไขได้แก่ ความรู้ และคุณธรรม ตามดัชนีตัวชี้วัดการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 6 ด้าน คือ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการดำรงชีวิต ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเอื้ออาทร และได้มีประกาศจาก กระทรวงมหาดไทยได้คัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่าง

กรมการพัฒนาชุมชน (2550 : 5) ได้อธิบายว่า การกำหนดแนวทางในการดำเนิน การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการพัฒนาเพิ่ม ศักยภาพของผู้นำชุมชน กลุ่ม องค์กรเครือข่ายภายในชุมชน ให้สามารถบริหารจัดการชุมชนด้วย กระบวนการตามแผนพัฒนาชุมชน ภายใต้อัตลักษณ์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตาม โครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายจำนวน 8,367 หมู่บ้าน โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1. เป็นหมู่บ้านที่มีกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านและกิจกรรมที่สามารถเป็นตัวอย่างได้

2. มีองค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้
3. สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้

และในชุมชนจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้ มีศูนย์เรียนรู้ บุคคลกรในชุมชนสามารถเป็นวิทยากรกระบวนการได้และปราชญ์ชาวบ้านมีการพัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ 6 ด้าน

1. การพัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 6 ด้าน คือ
 - 1.1 ลดรายจ่าย
 - 1.2 เพิ่มรายได้
 - 1.3 การประหยัด
 - 1.4 การดำรงชีวิต
 - 1.5 การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 1.6 ความเอื้ออาทร
2. คณะทำงานการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับ เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับหน่วยงานภาครัฐภาคี เครือข่ายการพัฒนา
3. ชุมชนเรียนรู้ตนเองมากขึ้น รู้จักประเมินความสุขมวลรวมของคนในชุมชนเอง
4. ชุมชนเกิดความตระหนักในการอยู่ร่วมกันในชุมชน โดยการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์
5. แกนนำและครอบครัวพัฒนา มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปขยายผลต่อครัวเรือนข้างเคียงได้
6. ชุมชนมีแผนการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
7. เกิดช่องทางการประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้แก่สมาชิกในชุมชน
8. ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการชุมชน ขยายและเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับต่าง ๆ เพื่อการเป็นอยู่อย่างพอเพียง
9. เกิดสวัสดิการชุมชนในด้านต่าง ๆ
10. ชุมชนเกิดความสามัคคี

และยังกล่าวอีกว่า ปัจจัยที่ทำให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนให้

ประสบผลสำเร็จ ได้แก่

1. แกนนำ ผู้นำ กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้านมีความเข้มแข็งส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน ฯ
 2. สมาชิกในชุมชนมีความเชื่อมั่นในแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 3. การส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานภาคีต่าง ๆ
 4. ความร่วมมือของครัวเรือนพัฒนาและราษฎรในหมู่บ้าน
- และในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ได้แก่

1. การนำไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างพัฒนาขยายผลการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มจากระดับล่างสู่ระดับบน จึงเกิดความเข้มแข็ง การพัฒนาครัวเรือนต้นแบบกลุ่มต้นแบบศูนย์เรียนรู้
2. ใช้เป็นวิธีการทำงานบูรณาการที่สอนน้อง พัฒนากรณีภารกิจสำคัญต้องพัฒนาขีดความสามารถสร้างผู้นำรุ่นใหม่ และรักษามาตรฐานผู้นำเดิม ให้มีทักษะและประสิทธิภาพในการเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ผสมผสานภูมิปัญญาเดิมและเสริมความรู้ทักษะใหม่ ชุมชนสามารถบริหารจัดการชุมชนได้รู้ปัญหา แก้ปัญหา กำหนดแผนงานได้ด้วยตนเอง
3. ใช้พลังชุมชน การกำหนดศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้องใช้ศักยภาพในท้องถิ่นเป็นต้นแบบจะเกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องแสวงหาความรู้จากภายนอกมาปรับใช้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2555 : 2) ได้อธิบายว่าตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง คนในชุมชนจะต้องนำแนวทางในการปฏิบัติ โดยมีตัวกำหนดเป็นเกณฑ์ชี้วัด ที่ใช้ประเมินหมู่บ้านตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยึดถือหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของชีวิตได้ส่งเสริมให้ประชาชน นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต โดยเริ่มจากหมู่บ้านตามเกณฑ์ชี้วัด 6 ด้าน 12 ตัวชี้วัด เป็นพื้นฐานของชุมชน ต่อมาทางกรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบขึ้น โดยร่วมกับภาคีการพัฒนา ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินหมู่บ้านต้นแบบประกอบด้วย 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด เพื่อใช้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาหมู่บ้านและการจัดกระบวนการในการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ หมู่บ้านระดับ “พออยู่ พอกิน” ระดับ “อยู่ดี กินดี” และระดับ “มั่งมี ศรีสุข” ซึ่งในการพัฒนาดังกล่าวถือว่าประสบความสำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมาย

โดยมีการประเมินผลการพัฒนาอย่างเป็นแบบแผนมีหลักเกณฑ์ โดยกำหนดให้มีตัวชี้วัดความอยู่
เย็นเป็นสุข หรือความสุขมวลรวมของคนในหมู่บ้าน หรือชุมชน เพื่อพิสูจน์ความสุขที่แท้จริง
เชิงคุณภาพของคนไทยตั้งแต่ในระดับบุคคล ครอบครัว หมู่บ้าน หรือชุมชน

สรุปได้ใจความว่า แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบผลสำเร็จ
ให้ได้นั้นจะต้องมีการดำเนินงานตามแบบแผนของตัวชี้วัดใน 6 ด้าน ที่กล่าวมาในข้างต้นแล้วนั้น
หากชุมชนได้มีการวางรากฐานในการพัฒนาที่ดีและมีความต่อเนื่อง ก็จะสามารถเสริมสร้างความ
เข้มแข็งให้แก่หมู่บ้าน ชุมชนที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต
องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้นั้น คือ การตั้งอยู่บนพื้นฐานของ
ความเข้าใจซึ่งกันและกัน การเน้นให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสานต่อนำองค์ความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้ทรงพระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทย กระทรวงมหาดไทยได้น้อมนำหลักการ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้บูรณาการกับเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ โดยได้มอบหมายให้
กรมการพัฒนาชุมชนวางแนวทางในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านต้นแบบที่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ปี 2550 จวบจนกระทั่ง ในขณะนี้
หมู่บ้านที่เข้าร่วม โครงการประสบผลสำเร็จจำนวน 4,549 หมู่บ้าน ซึ่งได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการ
ได้อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้

วาสนา ศรีนวยโย (2551 : 24) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
หรือชุมชนพึ่งตนเองนั้น กระบวนการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นควรเป็นไปตามลำดับ
ขั้นตอน เริ่มจาก “การพึ่งตนเอง” ในระดับครอบครัวในเรื่องปัจจัยสี่แล้วจึงพัฒนาตนเองให้
“สามารถอยู่ได้อย่างพอเพียง” ด้วยการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และอดออมให้พอมีพอกินพอใช้ไม่
เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น แก้ไขปัญหาตามเหตุและปัจจัยด้วยความสามารถ และศักยภาพที่ตนเอง
มีอยู่ก่อนคิดพึ่งผู้อื่น เมื่อมีความเข้มแข็ง และเป็นอิสระแล้ว จึงพัฒนาขึ้นมาเป็นการแลกเปลี่ยน
ในขั้นพึ่งพากันและกัน นำไปสู่การรวมกลุ่มกันในระดับชุมชนและท้องถิ่น และทำประ โยชน์
เพื่อส่วนรวม โดยมี “การจัดการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน” ให้ค้นพบและได้พัฒนา
ศักยภาพของตนเอง ได้รับอำนาจและสิทธิในการเข้าถึง และการจัดการทรัพยากรสามารถตัดสินใจ
ได้อย่างเป็นอิสระ และจัดการ “ทุน” ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในการพัฒนา
ด้านเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เพื่อบรรเทาปัญหาความยากจนในชุมชน ใช้ธรรมภิบาลในการ
จัดการองค์กรชุมชนในท้องถิ่นจนสามารถ “พึ่งพาตนเอง” ในระดับชุมชนท้องถิ่นจึงหันมา
พัฒนา “เครือข่าย” สู่ภายนอกกับชุมชนอื่นแบบช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

กฎบัตรธรรมนูญ (2552 : 55) อธิบายว่า ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่างนั้น ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความตระหนักคุณค่าวิถีพอเพียง สร้างพลังชุมชนขับเคลื่อนสู่ความพอเพียง และสร้างความยั่งยืนในวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
2. วัตถุประสงค์ คือ ประชาชนในชุมชนเห็นคุณค่าของเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาใช้ชีวิตในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหมู่บ้านพัฒนาสู่ความพอเพียงอย่างยั่งยืน
3. ตัวชี้วัด คือ จำนวนครัวเรือนที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตที่เป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยึดถือหลักปรัชญาเป็นรากฐานของชีวิต
4. ใช้พัฒนากร ผู้นำชุมชนร่วมกับกลุ่มสตรีและเยาวชน เป็นแกนหลักในการพัฒนาสร้างความตระหนักในหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต่อยอดขยายผล และเป็นสารสนเทศให้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอื่น ๆ สามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้
5. กิจกรรมหลัก คือ การพัฒนาครัวเรือนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมจัดกิจกรรมหมู่บ้าน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน (2554 : 5) ได้อธิบาย รายละเอียดของตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงใน 6 ด้านดังนี้

1. ด้านการลดรายจ่าย
 - 1.1 ครัวเรือนทำสวนครัว
 - 1.2 ครัวเรือนปลูกคอกบાયมุข
2. ด้านการเพิ่มรายได้
 - 2.1 ครัวเรือนมีอาชีพเสริม
 - 2.2 ครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
3. ด้านการประหยัด
 - 3.1 ครัวเรือนมีการออมทรัพย์
 - 3.2 ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์
4. ด้านการดำรงชีวิต
 - 4.1 ชุมชนมีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - 4.2 ครัวเรือนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 5.1 ชุมชนใช้วัสดุคิบบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

5.2 ชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่

6. ด้านการเอื้ออาทร

6.1 ชุมชนมีการช่วยเหลือดูแลคนจน คนด้อยโอกาส หรือคนที่ประสบปัญหา

6.2 ชุมชนรู้จักสามัคคี

สรุปได้ใจความว่า หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นและพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงสู่ระดับจังหวัดและภายนอก เพื่อสร้างความสมดุลในประโยชน์ของการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม เป็นการพัฒนา “เศรษฐกิจประชาชน” และ “สังคมชนบท” ให้มีความสำคัญกับการรวมกลุ่มและความร่วมมือของประชาชน ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลของการพัฒนา และมีความยั่งยืนของการใช้ทุน ทั้งทุนเศรษฐกิจ ทุนสังคม วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญา ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างบูรณาการเกื้อกูลกัน สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ในแต่ละชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีอัตลักษณ์และความหลากหลายทางชีวภาพ และความหลากหลายของทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างคนกับคน และระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นไปอย่างยั่งยืน โดยยึดมั่นหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นภูมิคุ้มกัน ต่อผลกระทบที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับจากภายนอกและจากกระแสโลกาภิวัตน์

ตัวอย่างความสำเร็จของโครงการอื่น ๆ ที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นด้วยการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นสิ่งจำเป็นต้องกระทำ เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อน ความขาดแคลน หรือความทุกข์ยากในรูปแบบต่าง ๆ ให้ประชาชนอยู่ในสภาพปกติเสียก่อนจึงจะมีกำลังในการคิดหาแนวทางในการดำรงชีวิตต่อไปแล้วขั้นต่อไป ซึ่งได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการได้อธิบายถึงโครงการที่ประสบความสำเร็จจากนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ดังนี้

สำนักงานกองประเมินผลโครงการตามพระราชดำริ (2542 : 15-16) ได้กล่าวถึงการนำทฤษฎีใหม่มาทดลองปฏิบัติที่อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2536 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงนำทฤษฎีใหม่ไปทดลองทำที่บ้านแดนสามัคคี หมู่ที่ 13 ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแห่งแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใต้อชื่โครงการว่า “โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนบ้านแดนสามัคคีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ในการดำเนินงานของโครงการเป็นการจัดทำแปลงทดลองหรือแปลงสาธิตในการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาในการปลูกข้าว โดยปัญหาหลักที่พบคือ เมื่อปลูกข้าวแล้วมีแต่วางข้าว

ไม่มีเมล็ด เพราะขาดแคลนน้ำ จึงได้ริเริ่มขุดสระน้ำ ใช้เนื้อที่ 3 ไร่ ความจุ 12,000 ลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้กักเก็บน้ำฝนแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีน้ำจากที่อื่นมาเพิ่มเติม ดำรงไว้ใช้ทำการเกษตร สำหรับที่นาจำนวน 3 ไร่ 3 งาน และพืชไร่พืชสวน จำนวน 6 ไร่ ได้อย่างพอเพียง โดยในช่วงที่แล้งที่สุดจะมีน้ำเหลืออยู่ในสระ วัดจากกันสระขึ้นมาประมาณ 1.50 – 1.75 เมตร หลังจากขุดสระเก็บน้ำเสร็จ จึงมีการดำเนินงานในขั้นต่อไปตามแนวทฤษฎีใหม่ (30:30:30:10) โดยแบ่งพื้นที่ 13 ไร่ 3 งาน เป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สระน้ำ ใช้พื้นที่ประมาณ 3 ไร่ ใช้เป็นแหล่งน้ำในการเกษตร ปลูกโคและเลี้ยงปลา

ส่วนที่ 2 ที่นา ใช้พื้นที่ประมาณ 3 ไร่ ใช้ปลูกข้าวและพืชไร่หลังนา

ส่วนที่ 3 ทำเกษตรผสมผสาน ใช้พื้นที่ประมาณ 6 ไร่ ใช้ปลูกไม้ผล พืชไร่และพืชผัก

ส่วนที่ 4 พื้นที่สำหรับที่อยู่อาศัย ถนน และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ประมาณ 1 ไร่ 3 งาน การดำเนินงานจะเป็นรูปแบบเกษตรผสมผสาน มีการปลูกพืชร่วมกัน เลี้ยงหมูร่วมกับ การเลี้ยงปลา โดยเน้นการใช้ปัจจัยจากพื้นที่ ซึ่งจากผลการดำเนินงานพบว่า พระราชดำริเกี่ยวกับ ทฤษฎีใหม่มีความเหมาะสมสำหรับพื้นที่ที่ขาดแคลนแหล่งน้ำในการเกษตร ช่วยให้พื้นที่ปลูกข้าว ไม่ประสบปัญหาขาดน้ำตลอดฤดูการปลูกเพราะสามารถรับน้ำจากสระได้ ส่งผลให้ผลผลิตข้าว เพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณ ร้อยละ 70 จึงชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรสามารถปลูกข้าวในพื้นที่จำกัด แต่ได้ ผลผลิตเพียงพอสำหรับบริโภคตลอดปี น้ำที่เหลือจากการปลูกข้าวก็สามารถนำไปใช้ในการปลูกพืช ไร่หลังนา พืชไม้ผล และพืชผักสวนครัวได้ทำให้เกษตรกรมีอาหารไว้บริโภคตลอดทั้งปี และมี เหลือขายเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวอีกด้วย เช่น กรณีตัวอย่าง นายเดียน ไทยสาร อายุ 70 ปี และนายโย แลผดุง อายุ 56 ปี เกษตรกรซึ่งทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่จนประสบความสำเร็จ ได้กล่าวไว้ว่าเช่น พริก มะเขือ ข่า ตะไคร้ และไม้ผลต่าง ๆ เช่น มะขามหวาน มะพร้าว มะละกอ ฝรั่ง มะม่วง เป็นต้น ส่วนในสระน้ำก็เลี้ยงปลานิล ปลาไน ปลาตะเพียน นอกจากนี้ยังเลี้ยงไก่ พื้นเมือง และเป็ดอีกด้วย ซึ่งจากเดิมนั้นทำนาเพียงอย่างเดียว พอหมดหน้านาจ้างไม่มีงานทำ แต่พอทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ต้องทำงานตลอดทั้งปี พอหมดหน้านาจึงพักเกือบทุกชนิด ก็จะให้ผลผลิต ส่วนพวกไม้ผลบางส่วน เช่น ก้อย ก็เริ่มให้ผลผลิต จึงทำให้มีอาหารบริโภคตลอด ทั้งปี หากยังขยันทำมากก็จะมีผลผลิตเหลือพอที่จะขายเป็นการเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวอีกด้วย เริ่มแรกได้ขอความช่วยเหลือในการขุดสระน้ำจากอำเภอเขาวงและทางราชการ ได้ให้การสนับสนุน ขุดสระน้ำขนาด 1 ไร่ หลังจากนั้นจึงเริ่มทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ในที่ดินข้าง ๆ สระน้ำ คนละ 11 ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าว 8-9 ไร่ พื้นที่รอบ ๆ ขอบสระประมาณ 2 ไร่ ปลูกพืช

ผักสวนครัวไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน เมื่อเหลือก็นำไปจำหน่าย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2547 : 14 -15) ได้กล่าวถึง โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรีว่า จากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ที่ให้บ้าน วัด และราชการ (โรงเรียน) ร่วมกันดำเนินงานพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ดำเนินการ 32-0-47 ไร่ ให้เป็นสถานที่ค้นแบบของการพัฒนาในลักษณะผสมผสานและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จึงมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อพัฒนาพื้นที่ขนาดเล็กที่มีสภาพแห้งแล้ง ให้เป็นศูนย์กลางในการบริการด้านการเกษตรกรรมและอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการสาธิตให้ราษฎรสามารถนำรูปแบบการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และสามารถพึ่งตนเองได้ บนรากฐานของความประหยัด และความสามัคคีในท้องถิ่น ในการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา แรกเริ่มได้จัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 แปลง เพื่อศึกษาและสาธิตการเกษตรให้แก่ราษฎรได้สามารถนำไปปฏิบัติใช้กับพื้นที่ของตนเอง โดยพื้นที่แปลงที่หนึ่ง เป็นแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานจำนวน 16-2-23 ไร่ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 โดยมุ่งถึงการปรับปรุงดินให้มีอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้น จากนั้นศึกษา และสาธิตการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ แปลงทดสอบการปลูกต้นไม้ต่างระดับในสภาพกร่อง และขุดสระน้ำสำหรับเลี้ยงปลาพร้อมกับปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ตลอดจนเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษา และนำผลทดลองจากการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ นำไปปฏิบัติกับพื้นที่ของตนเองต่อไปพื้นที่แปลงที่สอง เป็นแปลงสาธิตทฤษฎีใหม่จำนวน 15-2-24 ไร่ ดำเนินการเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้พระราชทานพระราชดำริไว้ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดินและแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกรในรูปแบบใหม่ เป็นแนวทางการพัฒนาของเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ที่ถือครองโดยเฉลี่ยประมาณ 10-15 ไร่ ที่มีสภาพแห้งแล้งขาดแคลนน้ำและธาตุอาหารในดิน ให้มีสภาพที่สมบูรณ์ สามารถทำประโยชน์ได้สูงสุด เพื่อให้พออยู่พอกินไปตลอดทั้งปี โดยการแบ่งพื้นที่ตามทฤษฎี 30:30:30:10 ได้แก่

ส่วนที่ 1 เพื่อขุดสระเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูก โดยเฉลี่ยพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ มีความลึกอย่างน้อย 4 เมตร จุน้ำประมาณ 18,000 ลูกบาศก์เมตร โดยการรับน้ำจากน้ำฝน และมีระบบท่อส่งน้ำมาเติมจากแหล่งภายนอก คือ อ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว ราษฎรก็จะสามารถมีน้ำไว้ใช้สำหรับการเพาะปลูกได้ตลอดปี รวมทั้งยังสามารถเลี้ยงปลา และปลูกพืชน้ำได้อีกด้วย

ส่วนที่ 2 สำหรับการปลูกข้าว พื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 5 ไร่ เพื่อไว้สำหรับ

บริโภคเอง หากเหลือก็นำไปขายได้ เมื่อพักจากการทำนาข้าวก็มาปลูกพืชหมุนเวียน ได้แก่ ถั่วเขียว ถั่วเหลือง เป็นการเพิ่มรายได้และเพื่อบำรุงดิน

ส่วนที่ 3 สำหรับการปลูกพืชไร่ พืชสวนแบบผสมผสาน พื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 5 ไร่ เพื่อให้มีรายได้ตลอดทั้งปี

ส่วนที่ 4 สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภคต่าง ๆ และสำหรับปลูกพืชสวนครัว พื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 2 ไร่

และในกรณีตัวอย่าง นายทองสุข และนางสว่าง พิมสาร เกษตรกรที่มีที่ดิน อยู่ติดกับแปลงสาธิตทฤษฎีใหม่ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ได้กล่าวโดยสรุปดังนี้ เริ่มแรกได้รับการสนับสนุนการก่อสร้างแหล่งน้ำและ โครงสร้าง พื้นฐานที่จำเป็นจากภาคเอกชนสำหรับพื้นที่ทำการเกษตรมีจำนวน 19 ไร่ แบ่งออกเป็นนาข้าว 5 ไร่ จะปลูกข้าวในฤดูฝน ในฤดูแล้งจะปลูกพืชผักแทน แปลงไม้ผล 6 ไร่ แปลงมะลิ 1.5 ไร่ สระน้ำ 1.5 ไร่ สำหรับใช้เพื่อการเพาะปลูกและเลี้ยงปลาไว้กิน พื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่บ้าน ถนน ตานอนเนกประสงค์ ภูเขา และคันดิน ในส่วนของรายได้ในแต่ละปีช่วงก่อนที่จะมาทำการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่มีรายได้จากข้าวนาปีเพียงอย่างเดียว ไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี แต่หลังจากที่ ได้ทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่แล้วมีรายได้จากการขายผลผลิตหลายชนิดเฉลี่ยแล้วประมาณ 300,000 บาทต่อปี ซึ่งทำให้สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก ความเป็นอยู่ไม่ถึงกับร่ำรวย แต่ก็ ไม่ได้ยากจนอดอยาก มีการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

กรมการพัฒนาชุมชน (2550 : 58-60) ได้อธิบายถึง โครงการในชุมชนที่สอดคล้อง กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่างเช่น โครงการเลี้ยงกบเพื่อความสมดุลตามธรรมชาติเป็น โครงการหนึ่งในศูนย์ศิลปาชีพเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. โดยมีความเป็นมาของโครงการดังนี้

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ รับสั่งว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยาไทยเรา เจริญรุ่งเรืองในด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างนัก ในพระราชวังเต็มไปด้วย ช่างฝีมือ ช่างแกะสลัก ช่างทอง และทำเครื่อง ที่มีฝีมือละเอียดสวยงาม ครั้นเมื่อกรุงศรีอยุธยาล่มสลาย ช่างฝีมือเหล่านั้น ได้ กระจุกกระจายสูญหายไปด้วยทำให้งานฝีมือคนไทยขาดหายไปห้วงเวลาหนึ่ง ครั้นมายุคปัจจุบัน สมเด็จพระนางเจ้า ฯ ทรงเอาพระทัยใส่ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมแต่ดั้งเดิม พร้อมทั้งพัฒนาให้เข้าสู่ยุคเข้า สมัย จนเป็นที่รู้จักกันในนามของ “ศิลปาชีพ” และเลื่องลือ โด่งดังไปทั่วโลก (พระราชดำรัส 15 ธันวาคม 2540) สมเด็จพระนางเจ้า ฯ ทรงมีวิสัยทัศน์ยาวไกล รับสั่งว่าปัจจุบันนี้ เราได้สร้างช่างฝีมือ ขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ไม่อยากให้ช่างฝีมือเหล่านี้ต้องสูญหายไป จึงรับสั่งให้จัดหาที่ดิน (1,500 ไร่) บริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมาก เพื่อจัดสร้างเป็นศูนย์ศิลปาชีพ

แห่งใหม่ และเป็นที่อยู่อาศัยของสมาชิกศิลปาชีพเป็นหลักแหล่ง เพื่อสืบสานสายเลือดของงานศิลปาชีพต่อไปในอนาคตทรงรับสั่งอีก (เล่า) ว่าแต่ก่อนกรุงศรีอยุธยา เป็นเมืองอยู่ข้างอู่น้ำ สมัยหนึ่งเมื่อ 20 ปีเศษ (2524) กรุงศรีอยุธยาต้องประสบปัญหาหาร้าง ข้าวยากมากแพง พระองค์ท่านจึงมีพระราชประสงค์ จะฟื้นฟูให้กรุงศรีอยุธยา กลับมาเป็นเมืองอุดมสมบูรณ์ดังเดิม และเริ่มดำเนินการเมื่อตั้งศูนย์ศิลปาชีพแห่งนี้แล้ว ให้พัฒนาพื้นที่โดยรอบและพัฒนาอาชีพให้เกษตรกร จัดทำโครงการตัวอย่างหลายโครงการจัดให้มีโครงการ “ธนาคารอาหาร” (Food bank) ยกตัวอย่างเช่น โครงการเลี้ยงกบ เพื่อความสมดุลตามธรรมชาติ และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นรูปแบบในการพัฒนาต่อไป ในการสร้างศูนย์ศิลปาชีพแห่งใหม่นี้ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ ได้พระราชทานแนวทางก่อสร้างด้วยมีพระราชประสงค์ ดังนี้

- 1.1 เพื่อเป็นการส่งเสริม ศึกษา และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยให้อยู่คู่แผ่นดิน
 - 1.2 เป็นศูนย์รวมงานศิลปาชีพของทุกภาคทั่วประเทศไว้ ณ พิพิธภัณฑ์จัดแสดง และมีร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์
 - 1.3 เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ และใช้เป็นสถานที่ต้อนรับพระราชอาคันตุกะ
 - 1.4 เป็นพื้นที่ขยายและรองรับงานศิลปาชีพ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และจัดสร้างเป็นที่อยู่อาศัยของสมาชิกศิลปาชีพ
 - 1.5 เป็นแหล่งอนุรักษ์วิถีชีวิตคนไทย อาชีพเกษตรกรรมที่เป็นคู่กันมาและพัฒนาไปสู่ธนาคารอาหาร
2. กิจกรรมของโครงการเลี้ยงกบเพื่อความสมดุลตามธรรมชาติ ในศูนย์ศิลปาชีพเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์กิจกรรมโครงการ ดังนี้
- 2.1 ปล่อยลูกกบคืนสู่ธรรมชาติเพื่อรักษาความสมดุลต่อสภาพแวดล้อม
 - 2.2 เพื่อแบ่งปันให้เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกบในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.3 เพื่อเป็นการเลี้ยงกบเชิงธุรกิจ โดยประยุกต์ใช้กับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพเลี้ยงกบ

3. ผลการดำเนินงาน โครงการ

จากการดำเนิน โครงการเลี้ยงกบเพื่อความสมดุลตามธรรมชาติ ในศูนย์ศิลปาชีพเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก กระบวนการเลี้ยงกบในขั้นตอนบึงจัญนำเข้า มีการวางแผนการเลี้ยงโดยศึกษาจากการดูงาน สถานที่เลี้ยงกบเป็นบ่อกระชังใช้คนเลี้ยงเพียงคนเดียว เป็นอาชีพเสริม ใช้เงินทุนในระบบใช้วัสดุสังเคราะห์ ขั้นตอนกระบวนการมีการคัดเลือกพันธุ์ เลี้ยงกบพันธุ์ผสมระหว่างกบนา กับกบงานระยะเวลาเลี้ยงประมาณ 3 เดือนคัด

ขนาดกบอายุ 30-40 วันให้อาหารกบเวลาเช้าเย็น ถ่ายน้ำวันละครั้งทุกวัน ปฏิบัติตามขั้นตอนเลี้ยง ลูกอี๊ด ลูกกบ กบขุนทุกขั้นตอนได้รับข้อมูลการตลาดจากภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การขนส่ง กบทางรถยนต์ และขึ้นผลผลิตพบว่า กบมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะจำหน่ายต่างประเทศ จึงไม่มีการ แปรรูปกบ การประยุกต์ใช้แนวเศรษฐกิจพอเพียงในการเลี้ยงกบ ในด้านความพอประมาณ มีเหตุ มีผล คือ การเลี้ยงกบเพื่อบริโภคเมื่อเหลือก็นำไปจำหน่ายในชุมชน ใช้แรงงานในครัวเรือนเลี้ยงใกล้ แหล่งน้ำ ใช้สมุนไพร ในการเลี้ยงเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันเรื่อง โรคกบและการลงทุนมีภูมิคุ้มกันในการวางแผนผลิตกบคุณภาพ และปริมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เกษตรกรมีการเรียนรู้เรื่องกบ มีความซื่อสัตย์รับผิดชอบในการประกอบอาชีพ แนวทางการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงใน โครงการเลี้ยงกบเพื่อความสมดุล ตามธรรมชาติ โดยจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมความรู้และพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกบมี 2 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

3.1 การสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว และชุมชน

3.2 การสร้างท้องถิ่นให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และมีกลยุทธ์ คือ ส่งเสริมความรู้ และการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงกบให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้โดยยึดแบบอย่างแนว เศรษฐกิจพอเพียงมีโครงการและกิจกรรมรองรับ เพื่อเพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพกบไทยใน กิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ การผลิตโดยใช้พ่อแม่พันธุ์ดี การทำความสะอาดบ่อ การจัดการระบบน้ำ และการตรวจมาตรฐานฟาร์ม

สรุปได้ใจความว่า โครงการที่ประสบความสำเร็จจากการที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้นั้น ส่วนใหญ่แล้วโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ในระยะหลังก็ล้วนแต่ เพื่อให้ประชาชนสามารถช่วยตัวเองได้ เพราะเป็นโครงการที่สนับสนุนให้ประชาชนสามารถ ประกอบอาชีพให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรการให้การ อบรมความรู้สาขาต่าง ๆ ทั้งด้านการเกษตรและศิลปาชีพพิเศษ เป็นต้น “การส่งเสริมความรู้ด้วย ตัวอย่างของความสำเร็จ” และเทคนิควิชาการสมัยใหม่ที่เหมาะสม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงเห็นว่าควรที่จะสร้างเสริมสิ่งที่ชาวบ้านชนบทขาดแคลน และเป็นความต้องการของชาวบ้าน ซึ่งก็คือ ความรู้ในการทำมาหากินการทำเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ พระองค์ทรงเน้น ถึง ความจำเป็นที่จะต้องมี “ตัวอย่างของความสำเร็จ” ที่ให้ราษฎรในชนบทมีโอกาสได้รู้ได้เห็นถึง ตัวอย่างของความสำเร็จนี้และนำไปปฏิบัติได้เอง

ตัวอย่างบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน และได้นำภูมิปัญญานั้น ไปประยุกต์ให้กันกับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำภูมิปัญญามาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตจนประสบผลสำเร็จ สามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบัน ได้อย่างเหมาะสม จนสามารถยึดเป็นตัวอย่างให้กับบุคคลอื่น ๆ ได้ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จนสามารถผ่านวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้ นั่น มีผู้วิจัยและนักวิชาการ ได้อธิบายไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2541 : 20) ได้กล่าวถึง นายโสภณ สุภาพงษ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้รับรางวัลแมกไซไซ (Ramon Magsaysay Award) สาขางานบริการสาธารณะประจำปี 2541 ซึ่งรางวัลประกาศเกียรติคุณของบุคคลหรือนิติบุคคลผู้สร้างสรรคงานอันเป็นคุณประโยชน์แก่สังคมในทวีปเอเชีย ก่อนหน้านั้นในปี 2539 เขาได้รับพระราชทานรางวัลบุคคลดีเด่นแห่งชาติ สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ โสภณคือผู้ปลุกปั้นกิจการน้ำมันบางจาก จากที่เคยขาดทุนกว่า 4 พันล้านบาท ภายใน 5 ปีเขาสามารถทำให้บางจากฟื้นตัวได้กำไรคืนมา 5-8 ร้อยล้านบาทต่อปี พร้อมกับการสร้างจุดยืนในด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนวิถีผลิตแบบชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง และเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการ ภายหลังกองทุนพยายามต่อสู้เพื่อบางจากกลายเป็นบริษัทน้ำมันของคนไทยอย่างแท้จริง โดยพยายามผลักดันเสนอขายหุ้นบางจากให้กับประชาชนในสัดส่วน 32 % ปรากฏว่าได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก แต่บริษัทไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะผู้บริหารระดับสูงทั้งจากฝ่ายการเมืองและฝ่ายข้าราชการประจำซึ่งมีอำนาจการตัดสินใจ โดยเฉพาะกระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) มีความเห็นหุ้นบางจากควรขายให้กับนักลงทุนต่างชาติ เพราะจะได้ประโยชน์เป็นเม็ดเงินจำนวนมากกว่าการขายให้กับคนไทย หลังจากผลักดันนโยบายนี้มาตลอดเวลาหนึ่งปีไม่สำเร็จ นายโสภณก็ได้ตัดสินใจลาออกในวันที่ 14 มิถุนายน 2542 ออกมาเป็นนักพัฒนาชุมชนเต็มตัว นายโสภณยังคงเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดกรุงเทพมหานคร และที่ปรึกษาให้กับนายกรัฐมนตรีหลายสมัย เป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้รับผิดชอบโดยตรงกับการตรวจสอบกรณีผู้ถูกข่มขู่ คุกคาม ทุบตี ฆาตกรรม บาดเจ็บ ทั้งเจ้าหน้าที่และชาวบ้านใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกรรมการวุฒิสภาสอบสวนการสูญหายของคุณสมชาย นีละ ไผจิตร ทนายความที่ช่วยทำคดีให้ชาวบ้านที่ถูกฟ้องร้องอย่างไม่เป็นธรรม และเป็นหนึ่งในกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ โสภณได้ชื่อว่าเป็นนักธุรกิจเท่าที่คิดค้นทำงานเพื่อสังคมมาโดยตลอด จนถึงปัจจุบันนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2551 : 10) ได้กล่าวถึง นายประยงค์ ใจเป็น เกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกจาก คณะกรรมการทั้ง 3 ระดับ ทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย จึงทำให้ได้ แกนนำปราชญ์

ชาวบ้านที่มีผลงานด้านการเกษตรระดับแนวหน้าทั้ง 76 คน ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับรางวัลโล่รางวัลประกาศเกียรติคุณ จากมูลนิธิสถาบันรักบ้านเกิด และเงินรางวัลมูลค่า 50,000 บาท จากบริษัท โทเทิลแอนด์เซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือดีแทค ที่ได้ให้การสนับสนุนโครงการนี้ด้วยดีตลอดมา จังหวัดอุตรธานี มีเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกคือ นายประยงค์ ใจเป็น เกษตรกรวัยหลังเกษียณ วุฒิ ป.4 มีพื้นที่ทำการเกษตรกว่า 60 ไร่ ที่บ้านหนองตอ ต.เชียงยืน อ.เมือง จ.อุตรธานี ที่เคยผ่านร้อน ผ่านหนาว ผ่านประสบการณ์ทำการเกษตร ลองผิด ลองถูก มามากมาย จนได้ไปศึกษาหาความรู้จากตัวแทนหน่วยงานราชการ เข้ามาอบรมให้ความรู้เรื่องการทำเกษตรผสมผสานยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางของในหลวง พ่อหลวงของเรา จึงได้ลงมือศึกษา ลงมือทำอย่างแท้จริงจัดทำเกษตรผสมผสาน ทำนา ปลูกพืช ผัก เลี้ยงสัตว์ (หมู เป็ด ไก่ชนพื้นเมือง โคพื้นเมือง เลี้ยงปลา) ผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากมูลสัตว์ ผสมอาหารสัตว์ ใช้เองในฟาร์ม ภูมิความรู้เรื่องสมุนไพรบำรุงสุขภาพและรักษาโรคจนได้มีการประยุกต์ใช้สมุนไพรรักษาโรคสัตว์ในฟาร์ม จนทำให้ได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่น ด้านการปศุสัตว์ผสมผสานระดับจังหวัด และระดับเขต ปี 2545 และยังเป็นปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากรอบรมเกษตรกรของจังหวัดอุตรธานีด้วย ลุงประยงค์ ใจเป็น กล่าวกับร่วมด้วยช่วยกันอุตรธานีว่า ตอนเริ่มแรก ไม่ค่อยสนใจทำการเกษตร แต่พอพ่อแม่ แก่ลงทำไม่ไหวจึงต้องมาทำการเกษตรแทน พอได้ไปฝึกอบรมแล้วก็มี ความคิดว่าอยากจะทำให้จริงจัง โดยเฉพาะแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์ในหลวง แล้วอยาก ทำให้ได้ผลจริง ๆ ตั้งใจทำจริงโดยไม่ได้คิดหวังรางวัลอะไร แต่พอไปอบรมมาแล้ว ทดลองทำแล้ว มันก็ได้ผลที่ดีเอง ประหยัดรายจ่ายทั้งเรื่องปุ๋ยเคมี เราไม่ต้องเสียเงินซื้อเพราะสามารถผลิตได้ เลี้ยงหมู ปลา ปลูกผัก ผลไม้ และป่าไผ่ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา (2553 : 36-37) ได้กล่าวถึง นายประยงค์ ธรรมรงค์ ปราชญ์ชาวบ้าน เจ้าของรางวัลแมกไซไซสาขาผู้นำชุมชน ปี 2547 ลุงประยงค์ ธรรมรงค์ เกิดเมื่อ พ.ศ. 2480 อยู่บ้านเลขที่ 51 หมู่ที่ 9 ต.ไม้เรียง อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช เป็นบุตรของนายห้วง และนางแจ้ง ธรรมรงค์ อาชีพทำสวน ภรรยาชื่อ นางแบบ ธรรมรงค์ มีบุตรธิดารวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน คือ นายเนาวรัตน์ ธรรมรงค์ อาชีพรับราชการ นายนรินทร์ ธรรมรงค์ อาชีพธุรกิจส่วนตัว นางจริยา โชคประสิทธิ์ อาชีพธุรกิจส่วนตัว นายสาธิต ธรรมรงค์ อาชีพธุรกิจส่วนตัว และ นางสาวสุนิสรา ธรรมรงค์ อาชีพรับราชการ เขาจบการศึกษาชั้น ป. 4 จากโรงเรียนบ้านนาเส ม.5 ต.นากะชะ อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช ลุงประยงค์เป็นผู้มีนิสัยใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงได้พัฒนาตนเอง เป็นปัญญาชนท้องถิ่นที่มีส่วนสำคัญในการร่วมแก้ปัญหากับชาวบ้านในพื้นที่ สิ่งที่ได้รับรู้และเผชิญปัญหาตลอด คือ เรื่องขางพารา ลุงประยงค์มีบทบาทในฐานะผู้นำทางความคิด และผู้นำชุมชน ด้วยการขอความร่วมมือกับผู้นำเกษตรกรชาวสวนขางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

จัดทำแผนพัฒนาทางพาราไทยขึ้น โดยรวมกลุ่มสร้างความสัมพันธ์เป็นเครือข่ายช่วยเหลือกัน เรียนรู้ร่วมกัน กำหนดทิศทางเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่เรียกว่าแผนแม่บทการพัฒนาทางพาราไทยฉบับประชาชนขึ้นและนำไปสู่การตั้งเครือข่ายทางพารานครศรีธรรมราช โดยเริ่มต้นจากชุมชนไม้เรียงบ้านเกิดนั่นเอง เกิดเป็นเครือข่ายพาราไม้เรียง ซึ่งถือเป็นชุมชนต้นแบบการพัฒนาทางพาราจนเป็นที่ยอมรับอย่างมาก ทั้งนี้ยังได้วางโครงการสร้างการเรียนรู้ในชุมชนขึ้น เพื่อให้ทำให้คนในชุมชนได้ค้นพบตัวเองและพัฒนาได้ สูงประยงค์มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ออกสู่สาธารณชนให้มากที่สุด จึงทำให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายทั้งในระดับชุมชน อำเภอ จังหวัด จนถึงระดับชาติและระดับนานาชาติ เกิดกิจกรรมความร่วมมือระหว่างองค์กรขึ้นหลายกิจกรรม ขณะนี้ได้มีกิจกรรมร่วมกันที่สำคัญ คือ โรงงานผลิตแป้งขนมจีนในนาม บริษัทเครือข่ายผลิตภัณฑ์อาหารจำกัด นำข้าวคุณภาพตำราจากจากชาวนาในลุ่มน้ำปากพนังมาแปรรูปเป็นแป้งขนมจีน จำหน่ายให้กับผู้ผลิตเส้นขนมจีนรายทั่วไป และได้จัดตั้งวิสาหกิจชุมชนขึ้น ภายใต้ชื่อว่า “มหาวิทยาลัยชีวิตสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชนความจริงจากวัฒนธรรมท้องถิ่น” ซึ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นที่มาของแผน “แม่บทชุมชน” ก่อนที่จะได้รับรางวัลเม็กไซไซ นั้น สูงประยงค์ได้รับรางวัลและการยกย่องประกาศเกียรติคุณมากมาย อาทิเช่น ผู้นำอาชีพก้าวหน้า คนดีศรีสังคม ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 อีกทั้งยังได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง จากนั้นได้รับการประกาศเกียรติคุณจากองค์กรและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อีกมาก มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดปี 2552 ได้รับการยกย่องเป็นปราชญ์ของแผ่นดิน สาขาพัฒนาชุมชนและเครือข่าย สูงประยงค์ รมรงค์ จึงไม่ธรรมดาอย่างยิ่งสำหรับสังคมไทย

สรุปได้ใจความว่า จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้มีผู้นำแนวคิดไปปฏิบัติจำนวนมาก โดยเฉพาะเกษตรกรหรือนุคคลทั่วไปได้นำ “หลักการเศรษฐกิจพอเพียง” ไปปฏิบัติควบคู่กับ “หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่” ซึ่งเป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ที่มุ่งให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ ขกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในชนบทโดยยึดหลักการพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสานและมีความชัดเจนในการกำหนดพื้นที่ โดยมีขั้นตอนและตัวอย่างในการปฏิบัติเป็นรูปธรรมจนประสบผลสำเร็จ

พฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมไทยปัจจุบัน

พฤติกรรมการบริโภคเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการตอบสนอง ต่อสิ่งกระตุ้นด้วยวิธีที่มีมาตรฐาน ซึ่งบุคคลจะถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุค่านิยมและความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคและกลยุทธ์ทางการตลาด ในขณะที่แต่ละชั้นของสังคมจะมี

ลักษณะของค่านิยมและพฤติกรรมในการบริโภคจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งมีผู้วิจัยและนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ และพฤติกรรมผู้บริโภคของคนในสังคมไทยไว้ดังนี้

ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค

พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง ลักษณะด้านสังคมซึ่งมีความเชื่อถือ (Beliefs) กันอย่างกว้างขวางซึ่งเป็นแนวทางในการพิจารณาพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยมีการยอมรับอย่างแพร่หลายจากสมาชิกของสังคม หรือหมายถึง ความเชื่อถือของส่วนรวมซึ่งมีมานาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการมีชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นความรู้สึกร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรม ความสัมพันธ์กันหรือจุดมุ่งหมายซึ่งมีความสำคัญต่อลักษณะ หรือความเป็นอยู่ของชุมชน สิ่งที่คุณกลุ่มหนึ่งเห็นว่าอะไรก็ตามที่คนในสังคมส่วนใหญ่ชอบ ประารถนาหรือต้องการให้เป็น ซึ่งได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคไว้ดังนี้

เสรี วงษ์มณฑา (2542 : 106) อธิบายว่า พฤติกรรมผู้บริโภคของมนุษย์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อบุคคลสิ่งของหรือความคิด เป็นสิ่งที่จะชักนำบุคคลให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน ซึ่งนักการตลาดที่ดีจำเป็นต้องใช้เครื่องมือการตลาดเพื่อกำหนดทัศนคติค่านิยมที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ หรือได้ชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมในทางบวกต่อผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีผลชักนำก่อให้เกิดพฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้า

ปราณี รามสูต และจรัส คังสุวรรณ (2545 : 2) อธิบายว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลในทุกลักษณะ ทั้งที่เป็นโดยธรรมชาติทางสรีระ และที่จิตใจจะกระทำ ซึ่งอาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และเป็นการกระทำที่สังเกตได้ อาจใช้ประสาทสัมผัสธรรมดาหรือเครื่องมือช่วยสังเกต

อดุลย์ จาตุรงค์กุล และคลยา จาตุรงค์กุล (2550 : 370) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง ค่านิยมที่เป็นความเชื่อที่คนในสังคมมีความเชื่อถือและนิยมใช้ร่วมกัน (Shared beliefs) หรือเป็นบรรทัดฐานของกลุ่ม (Group Norms) ที่ถูกปลูกฝังเข้าสู่ตัวบุคคล บางครั้งความเชื่อหรือบรรทัดฐานดังกล่าว อาจถูกปรับแต่งไป บางครั้งค่านิยมของวัฒนธรรม หรือค่านิยมของสังคม (Cultural Values or Social Values) เป็นลักษณะที่แต่ละบุคคลใช้ และไม่มีการร่วมกันทุกคนหรือทุกกลุ่ม แม้ว่าค่านิยมนั้นจะได้รับอิทธิพลจากครอบครัว ศาสนา และประเทศ ซึ่งถือกำหนดมาจากที่เดียวกันก็ตาม

สุภคคณิศร รุ่งเรือง (2553 : 52) อธิบายว่า พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง การให้ความสำคัญกับมิติแห่งความเป็นรูปธรรมหรือวัตถุมากกว่าจิตวิญญาณ อุดมการณ์แห่งการบริโภค นิยมทำให้ผู้คนในสังคมมีความกระหายต้องการที่จะบริโภคสิ่งของหรือวัตถุ การบริโภคมิได้จำกัด เฉพาะการกินหรือการใช้สินค้าเป็นชิ้น ๆ ที่จับต้องได้เท่านั้น แต่หมายรวมถึงการใช้อารมณ์เสพ ความบันเทิง เสพสุขทุกประเภทที่คนจะไขว่คว้าหามาได้

สรุปได้ใจความว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของผู้บริโภคชั้นสุดท้าย ที่เกี่ยวข้องกับการเลือก การซื้อ การใช้สินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความจำเป็น และความต้องการของผู้บริโภคแต่ละคนในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ และมีผลต่อการแสดงออก

ความสำคัญของพฤติกรรมการบริโภค

ความสำคัญของพฤติกรรมการบริโภค เป็นลักษณะกระบวนการต่างๆที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องเพื่อทำการเลือกสรรการซื้อ การใช้ การบริโภคอันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการ ความคิด หรือประสบการณ์ เพื่อตอบสนองความต้องการ และความปรารถนาต่างๆ ที่เกิดมาจากค่านิยมภายในจิตใจของผู้ซื้อและผู้ขายต้องศึกษาทำความเข้าใจพฤติกรรมของผู้ซื้อ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่ง ได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการ ได้อธิบายถึงความสำคัญของพฤติกรรมการบริโภคไว้ดังนี้

วีรวิฑูร มาฆะศิริรานนท์ (2545 : 50) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของพฤติกรรมการบริโภคของมนุษย์สามารถแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ

1. ด้านคุณภาพ โดยมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และมีราคายุติธรรม
2. ด้านลูกค้า โดยมุ่งเน้นการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างดีเลิศ
3. ด้านพนักงาน ให้เชื่อมั่นในคุณค่าทรัพยากรบุคคล ตลอดจนถึงการพัฒนา และการธำรงรักษาเขาเหล่านั้นเอาไว้
4. ด้านวิจัยและพัฒนา ในการคิดค้นวิจัยและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ
5. ด้านความเป็นเลิศในการบริหาร
6. ด้านการมีส่วนร่วมต่อสังคม และประเทศชาติ โดยมีเจตนารมณ์ในการส่งเสริม และจรรโลงวัฒนธรรมประเพณีไทย ร่วมพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของสังคมไทย

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546 : 79) อธิบายว่า ความสำคัญของพฤติกรรมการบริโภค มี 2 ประการดังนี้

1. พฤติกรรมของผู้บริโภคมีผลต่อกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจและจะมีผลทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ ถ้ากลยุทธ์ทางการตลาดที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภค
2. เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดทางการตลาดที่ว่าทำให้ลูกค้าพึงพอใจ ด้วยเหตุนี้จึงต้องศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค เพื่อจัดสิ่งกระตุ้นหรือกลยุทธ์การตลาดเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคได้

วิทวัส กุลสุทธิ (2551 : 14) อธิบายว่า ความสำคัญของพฤติกรรมผู้บริโภค จะทำให้ผู้ขายรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นผู้ขายต้องพยายามค้นหาว่า ความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภคซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายในของผู้บริโภค และกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค ซึ่งจะทำให้ทราบถึงสาเหตุ และปัจจัยที่สำคัญอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อ หรือการใช้สินค้าและบริการของผู้บริโภค ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค มีอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านส่วนบุคคล และด้านจิตวิทยา

สรุปได้ใจความว่า ความสำคัญของพฤติกรรมผู้บริโภค คือ ลักษณะวิธีการที่แต่ละบุคคลทำการตัดสินใจที่จะใช้ทรัพยากร (เงิน เวลา บุคลากร และอื่น ๆ) เกี่ยวกับการบริโภคสินค้า ซึ่งนักการตลาดต้องศึกษาว่าสินค้าที่เขาจะทำการเสนอขายนั้น ใครคือลูกค้า (Who) ผู้บริโภคซื้ออะไร (What) ทำไมจึงซื้อ (Why) ซื้อเมื่อไร (When) ซื้อบ่อยเพียงไร (How Often) รวมทั้งศึกษาว่าใครมีอิทธิพลต่อการซื้อมากหรือน้อยคำตอบที่ได้จะช่วยให้นักการตลาดสามารถจัดทำกลยุทธ์การตลาด ที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม

พฤติกรรมผู้บริโภคด้านที่อยู่อาศัยไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมผู้บริโภคด้านที่อยู่อาศัยของสังคมไทยในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเกิดจากค่านิยมภายในจิตใจ และการได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมของการอยู่อาศัยจากโลกภายนอก ได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกที่พักอาศัย โดยไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นที่แท้จริงของที่พักอาศัย ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการ ได้อธิบายพฤติกรรมผู้บริโภคในด้านที่อยู่อาศัยไว้ดังนี้

ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา และคำรงค์ ชัยสนธิ (2543 : 7) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมกาเลือกซื้อที่อยู่อาศัยเกิดจากแรงผลักดันหลักอยู่ 2 ประการ ได้แก่

1. แรงกระตุ้นจากบทบาท เช่น หน้าที่การงาน เพื่อน สังคม หรือแรงผลักดันอื่น ซึ่งเกิดจากทางกายภาพมีส่วนในการตัดสินใจ

2. สิ่งกระตุ้นที่เกิดจากโฆษณาในรูปแบบต่าง ๆ จากสื่อ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ซึ่งจะสร้างมโนทัศน์ขึ้นมาใหม่ให้แก่ผู้บริโภค เชื่อหรือคิดเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นจริงหรือมีไว้แล้วจะได้รับการยอมรับจากสังคม โดยขาดการไตร่ตรองที่รอบคอบใช้ค่านิยมเป็นตัวตัดสินใจ

นงลักษณ์ จารุวัฒน์ (2552 : ออนไลน์) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมการเลือกซื้อที่อยู่อาศัยมักเป็นลักษณะแบบซับซ้อน (Complex Buying Behavior) ในกรณีที่ผู้บริโภคต้องการซื้อสินค้าที่มีส่วนได้ หรือส่วนเสียสูง มักเป็นสินค้าที่มีราคาสูง หรืออาจใช้แสดงสถานะความมั่งคั่งของผู้ซื้อ ในกรณีนี้มักเป็นการซื้อไม่บ่อย แต่เป็นการสะท้อนพฤติกรรมของผู้บริโภคเองได้เป็นอย่างดี ซึ่งในพฤติกรรมผู้บริโภคสมัยใหม่เต็มไปด้วยการแข่งขัน โคนเนื้อแท้แล้วเราไม่ได้มีความจำเป็นหรือความต้องการจริง ๆ แต่เลือกซื้อเพียงเพื่อต้องการเอาชนะ ถ้าขาดความรอบคอบหรือความมีเหตุผล เราจะถูกชักจูงได้ง่ายทันทีจิตวิทยาในการแข่งขันแบบนี้ในตะวันตกเขาเรียกว่า เจตคติที่คิดต้องแข่งขันกับเพื่อนบ้าน (To Keep up with The Jones) ซึ่งในพฤติกรรมดังกล่าวนี้ไม่มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นให้พิจารณาถึงความจำเป็นจริงอย่างรอบด้าน และมีเหตุผล

บัณฑิต จุลาลย์ (2551 : 26-28) ได้กล่าวถึงกระบวนการซื้อที่อยู่อาศัยว่า กระบวนการซื้อที่อยู่อาศัยจะยาวนานกว่าการบริโภคสินค้าประเภทอื่น อีกทั้งเป็นการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ยาวนาน 4 ขั้นตอน คือ ตระหนักรู้ รวบรวมข้อมูล ประเมินทางเลือกและตัดสินใจ ดังนี้

1. ความอยาก (Wants) ซื้อที่อยู่อาศัยนั้นมีอยู่ตลอดเวลา แต่จะเปลี่ยนเป็นความต้องการ (Needs) ซื้อที่อยู่อาศัยเมื่อผู้บริโภคมีความจำเป็นหรือตระหนักรู้ โดยจะเกิดขึ้นเมื่อมีปัญหาที่อยู่อาศัยที่มาจากสาเหตุทางด้านกายภาพ ได้แก่ ที่อยู่อาศัยแบบเดิมคับแคบ สภาพทรุดโทรมไม่สามารถที่จะซ่อมแซมหรือต่อเติมได้ มีปัญหาสภาพแวดล้อม เช่น น้ำท่วม มลภาวะ ฯลฯ รวมทั้งความปลอดภัยในทรัพย์สินเนื่องจากโจรภัยหรืออัคคีภัย ในขณะที่สาเหตุทางด้านสังคมจะไม่ใช่ปัญหาเนื่องจากเป็นเพียงความรู้สึก เช่น เมื่อหนุ่มสาวเริ่มสร้างครอบครัวจึงต้องการความเป็นอิสระหรือความเป็นส่วนตัว หรือเมื่อเข้าสู่วัยชรา สภาพที่อยู่อาศัยเดิมไม่เหมาะสมกับอายุและกิจกรรมในวัย รวมทั้งสภาพปัญหาการจราจรที่มีผลต่อชีวิตประจำวันในการเดินทางไปทำงานหรือไปศึกษาเล่าเรียนก็เป็นปัจจัยหนึ่งในการตระหนักรู้เช่นกัน

2. รวบรวมข้อมูล แม้ว่าผู้ซื้อที่อยู่อาศัยจะได้รวบรวมและพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยมาบ้างแล้ว แต่ส่วนใหญ่ข้อมูลทั่วไปไม่เฉพาะเจาะจง ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงลึกลงไปในรายละเอียด อย่างเช่นในเรื่องรูปแบบ แม้ผู้ซื้อจะตัดสินใจแล้วว่า จะเลือกที่อยู่อาศัยแบบบ้านเดี่ยว บ้านแถวหรือทาวน์เฮาส์ ห้องชุดพักอาศัยหรือคอนโดมิเนียม ตามเงื่อนไขเรื่องจำนวนผู้อยู่อาศัย ที่ตั้งในเมืองหรือชานเมือง และงบประมาณที่มีอยู่ แต่ในขั้นตอนนี้จะเป็นการรวบรวมข้อมูลเฉพาะบ้านแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น เช่นเดียวกับเรื่องทำเล ตามเงื่อนไขสถานที่ทำงาน โรงเรียน บ้านของบิดามารดา พี่น้อง ญาติมิตร ราคาตามเงื่อนไขเงินออม รายได้ที่ได้รับในปัจจุบัน หรือความสามารถในการผ่อนส่งต่อไปในอนาคต โดยทั่วไปกลุ่มรวบรวมข้อมูล จะใช้เวลาประมาณหนึ่งปี แหล่งข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นิตยสารที่อยู่อาศัยหรือนิตยสารตกแต่งบ้าน งานมหกรรมที่อยู่อาศัย การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ตลอดจนข้อมูลจากทางราชการ ได้แก่ ผังเมือง แผนพัฒนาต่าง ๆ เอกสาร งานวิจัย หนังสือและจากผู้ที่มีความรู้ทางด้านนี้ รวมทั้งการหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากสะดวกประหยัด และสอดคล้องกับพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่

3. ประเมินทางเลือก ผู้ซื้อที่อยู่อาศัยจะใช้เวลาในช่วงสามถึงหกเดือนสำรวจโครงการต่าง ๆ ที่อยู่ในทิศทางหรือบริเวณใกล้เคียงกัน ระดับราคาและรูปแบบใกล้เคียงกัน ที่สำคัญเป็นการตรวจสอบข้อเท็จจริงกับข้อมูลที่ได้มาก่อนหน้านี้ อีกทั้งพิจารณาในรายละเอียดมากขึ้น เริ่มตั้งแต่ทำเล เช่นบริการขนส่งมวลชนหรือสาธารณะ ฯลฯ สภาพแวดล้อมโดยรอบ และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ตลาด ศูนย์การค้า โรงพยาบาล โรงเรียน ฯลฯ โครงการ เช่น ขนาด ผังบริเวณ เพื่อนบ้าน งานบริการ ระบบรักษาความปลอดภัย พื้นที่ส่วนกลาง สนาม ฯลฯ ตัวบ้าน เช่น รูปแบบ พื้นที่ใช้สอย วัสดุ คุณภาพ ฯลฯ ผู้ประกอบการ เช่น ชื่อเสียง และความน่าเชื่อถือ การให้บริการหลังการขาย ฯลฯ และการตลาด เช่น ราคา ยอดเงินคาวน์ อัตราดอกเบี้ย สถาบันการเงิน รายการพิเศษ ฯลฯ ปัจจุบันตลาดบ้านพร้อมโอนหรือบ้านพร้อมอยู่เพิ่มมากขึ้น ผู้ประเมินทางเลือกจึงมีโอกาสดูบ้านตัวอย่างหรือบ้านที่สร้างเสร็จอย่างละเอียดก่อนตัดสินใจ ผู้ประเมินทางเลือกจะเข้าเยี่ยมชม 3-6 โครงการ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ และจะเข้าตรวจสอบซ้ำสองถึงสามครั้งสำหรับโครงการที่พอใจจนกว่าจะได้คำตอบเป็นที่พอใจกับทุกฝ่าย โดยทั่วไปในขั้นตอนนี้ หากฝ่ายหญิงไม่มีงานประจำจะเป็นผู้สำรวจรวบรวมข้อมูลในช่วงต้น ส่วนฝ่ายชายและผู้สนับสนุนทางการเงินจะร่วมพิจารณาในช่วงหลังช่วงกลางวันหยุด และวันที่สภาพอากาศแจ่มใส จะมีส่วนช่วยผลักดันให้เกิดการเดินทางเข้าเยี่ยมชมโครงการต่าง ๆ แต่ไม่น้อยที่ผู้ประเมินทางเลือก หรือเลือกไปชมโครงการในเวลาที่ดินฟ้าอากาศแปรปรวน น้ำท่วมขัง เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่มีอย่างแท้จริง ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ ตามเส้นทางด่วนหรือถนนสายหลัก

จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยนำทางไปสู่โครงการต่าง ๆ ในขณะที่สภาพโครงการบ้านตัวอย่าง หรือ บ้านที่กำลังก่อสร้าง หรือในส่วนของเอกสารประกอบการขายที่มีรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ คำอธิบาย จากพนักงานขาย พนักงานรักษาความปลอดภัย ผู้ที่อาศัยในโครงการหรือใกล้เคียง แม้แต่คนงาน ก่อสร้างล้วนเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ และมีผลในการเปรียบเทียบหรือการประเมินทางเลือก หรือ การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างโครงการ โดยเฉพาะทางด้านการตลาดและการเงินนั้น การสอบถาม เจ้าหน้าที่ในงานมหกรรมที่อยู่อาศัย ช่วยลดเวลาและการเดินทางไปถึงตัวโครงการจริง อีกทั้ง ความสะดวกในการซักถามเจ้าหน้าที่ในเวลาเดียวกัน จนสามารถตัดสินใจได้ทันที

4. ตัดสินใจซื้อ การตัดสินใจซื้อจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ซื้อที่อยู่อาศัยผ่านขบวนการมาแล้ว 3 ขั้นตอน โดยในขั้นตอนนี้ผู้ซื้อที่อยู่อาศัยมีข้อมูลมากพอพร้อมตัดสินใจแล้ว หากส่วนใหญ่ยัง กังวลใจไม่กล้าตัดสินใจ ด้วยเหตุผลส่วนตัวหรือมีปัจจัยลบมากระทบจิตใจ เช่น แนวโน้มเศรษฐกิจ สถานะทางการเมืองของประเทศ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม อุตสาหกรรมต่าง ๆ ฯลฯ ในขณะเดียวกัน ปัจจัยบวกที่จะช่วยให้เกิดการตัดสินใจซื้อ คือ ข้อเสนอของโครงการที่จูงใจ เช่น รางวัล ของชำร่วย ส่วนลด อัตราดอกเบี้ยพิเศษ ฯลฯ รวมทั้งรายการพิเศษที่เสนอในงานมหกรรมที่อยู่อาศัยหรือมาจาก ผู้ซื้อที่อยู่อาศัยเอง เช่น ข้าราชการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน รายได้เพิ่มขึ้น หรือฐานะในสังคมที่ สูงขึ้น ผลประกอบการขององค์กรดี แนวโน้มเศรษฐกิจที่จะดีขึ้น ฯลฯ และปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิด การตัดสินใจ ได้แก่ มาตรการต่าง ๆ ของรัฐที่เอื้อต่อการซื้อที่อยู่อาศัย และเงื่อนไขทางสังคม ได้แก่ ฤกษ์วันแต่งงาน กำหนดวันคลอดบุตร วันเปิดภาคการศึกษา เส้นทางคมนาคมหลัก หรือปริมาณ การจราจร ถนนสายหลักของโครงการ ทางเข้าออกโครงการ หรือ ฯลฯ และกระบวนการซื้อที่อยู่ อาศัยจึงจบลงเมื่อเกิดการตัดสินใจซื้อ ซึ่งในปัจจุบันนี้พฤติกรรมในการเลือกซื้อที่อยู่อาศัยสามารถ บ่งบอกได้ถึงฐานะของผู้อยู่อาศัย จึงทำให้ในปัจจุบันผู้คนเลือกซื้อที่อยู่อาศัยเกินความจำเป็นกัน มากขึ้น สัดส่วนของการเลือกซื้อบ้านเดี่ยว มีพื้นที่ใช้สอยเกินความจำเป็นของผู้อยู่อาศัยยังมีมูลค่า ทางการตลาดสูงมากยิ่งขึ้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ไม่มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ที่เน้นให้พิจารณาถึงความเป็นจริงอย่างรอบด้านและมีเหตุผล

สรุปได้ใจความว่า พฤติกรรมการบริโภคด้านที่อยู่อาศัยที่ไม่สอดคล้องกับหลักการ สำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ล้วนมีสาเหตุมาจาก ความต้องการและค่านิยมที่อยากให้ สังคมยอมรับในการแสดงฐานะทางวัตถุ เป็นสิ่งที่กำหนดอำนาจการซื้อของผู้บริโภคเมื่อผู้บริโภค ต้องเกิดความต้องการในตัวสินค้า แต่ราคาสินค้าที่แพงเกินไปไม่สามารถซื้อได้ เกิดการกู้หนี้ยืมสิน จนเกินกำลังของตนเอง ขาดความพอประมาณและความมีเหตุผล สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยที่เป็นตัวช่วยที่

มีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมการบริโภคของคนไทย ควรให้อยู่ในความพอดี และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อนเมื่อเกิดวิกฤตการณ์

พฤติกรรมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เนื่องด้วยในปัจจุบันกระแสการบริโภควัตถุนิยมกลายมาเป็นปัญหาหลักในสังคมไทย เห็นได้อย่างชัดเจน พฤติกรรมในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยซื้อหาเมื่อสิ่งเหล่านั้นเสียหาย จนไม่สามารถนำมาใช้งานได้อีก เปลี่ยนเป็นวัสดุอุปกรณ์ชิ้นใหม่ เมื่อมีรุ่นที่ใหม่กว่าออกมาวางจำหน่าย ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรไปอย่างสิ้นเปลือง ซึ่ง ได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการได้อธิบายไว้ดังนี้

อุษณีย์ เกษมสันต์ ณ อยุธยา (2543 : 110) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมในการเลือกใช้สินค้าของคนไทยนั้น ได้รับเอาวัฒนธรรมในรูปแบบใหม่เข้ามา โดยไม่ได้มีการกรองให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของตน ได้แก่ ความโลภ โกรธ หลง ที่มีอยู่ในปวงชนทุกคน ฟังพอใจกับสิ่งที่อำนาจความสะดวกสบาย โดยไม่มีความรู้เท่าทันความไม่จริงยั่งยืนของสิ่งเหล่านั้น จากความต้องการอันหาขอบเขตไม่ได้ของคนเราที่เน้นแต่การแสวงหาความสุขแบบใช้เงินซื้อมานั้น ได้ก่อให้เกิดปัญหาการกู้หนี้ยืมสิน ด้วยความหลงผิดคิดว่าสิ่งที่เราสามารถใช้จ่ายซื้อหาวัตถุลำเหล่านี้มาได้แสดงถึงฐานะ และจะได้รับการยอมรับจากสังคม การไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความพอดี ความพอเพียง และไม่รู้จักการประมาณตนจะนำพาความเดือดร้อนมาสู่ตนเองในที่สุด

วิรงรอง ภูวิชัย (2551 : 24) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมการเลือกใช้สินค้าฟุ่มเฟือยเมื่อเกิดขึ้นแล้ว ถือเป็นค่านิยมที่ไม่ก่อให้เกิดผลดี เช่น ความหุนหัน การพนัน ชอบแข่งขันเพื่อเอาหน้า ซึ่งย่อมจะเป็นผลเสียทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม มีศูนย์กลางของชีวิตในการได้ครอบครอง และเป็นเจ้าของวัตถุสิ่งของที่ฟุ้งเฟ้อ และเกินความจำเป็นของตน (Acquisitioncentrality) ผู้นิยมวัตถุมองการครอบครองวัตถุสิ่งของต่าง ๆ และการได้เป็นเจ้าของสิ่งของเหล่านั้นว่าเป็นศูนย์กลางของชีวิต เป็นวิถีชีวิตที่มีการบริโภคสิ่งของทางวัตถุเป็นเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายเพียงจุดเดียวที่บุคคลดำเนินตาม กำหนดแนวทาง และพฤติกรรมการใช้ชีวิตของบุคคลนั้น โดยไม่คำนึงถึงหลักเหตุผลและความจำเป็น

เกวลี เจริญแจ่มจรุณ (2553 : 183) อธิบายว่า โดยทั่วไปในการเลี้ยงดูแบบตามใจให้อิสระเสรีทางความคิดตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งในบางขณะกลับกลายเป็นว่ามักส่งเสริมความสะดวกสบายในด้านการบริโภค วัตถุนิยม ใช้สินค้าดี ราคาแพง การใช้จ่ายค่อนข้าง

ฟุ่มเฟือยส่งผลให้ตัวอย่างกลุ่มนี้มีบุคลิกภาพเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิดตัดสินใจ ปฏิภาณไหวพริบดี ชอบความทันสมัย และตามกระแสของสังคม เช่น การแต่งกาย อุปนิสัย รักอิสระ สนุกสนาน ช่างเจรจา มีเพื่อนคบหาหลายคน ตามใจตนเอง บางคนมีลักษณะจะเอาอะไรก็ต้องเอามาให้ได้ ชอบทำอะไรทำหาย อยากเรียนรู้ทดลองในสิ่งที่ไม่เคยได้รู้ ได้สัมผัสเมื่ออยู่กับพ่อแม่ ชอบท่องเที่ยว สถานบันเทิง ยามราตรี นิยมความสนุกสนาน ไม่ชอบงานลำบากซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ยึดติดกับการบริโภควัตถุนิยม และมักจะไม่มีเหตุผล ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาล้วนนี้เน้นว่าควรส่งเสริมในส่วนของการศึกษา ส่วนแนวทางในการจัดการปัญหาพฤติกรรมกรรมการบริโภควัตถุนิยมพอสรุปได้ดังนี้

1. มุ่งเน้นการสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างมีคุณภาพยั่งยืน ได้แก่ การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ วัฒนธรรมสังคม
2. การมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกช่วงอายุ โดยการขับเคลื่อนด้านองค์ความรู้ และอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยการสร้างหลักสูตรภาคบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ
3. มีการเปิดพื้นที่ให้โอกาสเด็กเยาวชน ได้แสดงออกต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม

4. การปฏิรูปลือให้มีส่วนแก้ไขปัญหาสังคมอย่างจริงจัง

สรุปได้ใจความว่า พฤติกรรมการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดกระแสบริโภคนิยม เน้นการซื้อหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ที่มักเกินความจำเป็นมาใช้งาน ก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆ ขึ้นมากมาย อีกทั้งยังเป็นผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจขาดความคล่องตัว ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย จนเกิดการกู้หนี้ยืมสิน และส่งผลก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาการเงิน ปัญหาทางสังคม ฯลฯ

พฤติกรรมกรรมการบริโภคเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พอเพียง

พฤติกรรมกรรมการบริโภคเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ไม่สอดคล้องกับหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่มักเกิดจากการเลือกซื้อหาตามกระแสสังคม หรือตามบุคคลในสังคมที่เราชื่นชอบ และคิดว่าจะได้รับการยอมรับ และมีคุณค่าในการได้ครอบครองสินค้านั้น ๆ ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการ ได้อธิบายถึงพฤติกรรมในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2546 : 170) ได้อธิบายว่า การตัดสินใจซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเป็นกระบวนการหนึ่ง ในการตัดสินใจของบุคคล โดยกำหนดความต้องการสินค้า และบริการที่ต้องซื้อ และระบุว่า จะเลือกตราหือและผู้ขายรายต่าง ๆ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการภายในจิตใจ

ความต้องการด้านสังคม (Social Needs) หรือความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and Belongingness Need) เช่น ความต้องการทั้งในแง่ของการให้ และการได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และความต้องการให้ได้รับการยอมรับ โดยที่ตัวสินค้า จะมีความจำเป็นหรือไม่มีความจำเป็นเลยก็ตาม

ศิริวรรณ เจริญรัตน์ และคณะ (2546 : 219) ได้อธิบาย พฤติกรรมในการซื้อสินค้า ฟุ่มเฟือยว่า เป็นขั้นตอนในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ได้แก่ การรับรู้ความต้องการหรือปัญหา อาจเกิดขึ้นเองหรือเกิดจากสิ่งเร้าหรือกระตุ้น การค้นหาข้อมูลผู้บริโภคจะทำการค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือกเกิดจากความเข้าใจและประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อผู้บริโภคจะซื้อผลิตภัณฑ์ที่สังคมนิยมกันมากที่สุด และถึงแม้ว่าพฤติกรรมภายหลังการซื้อ เกิดจากการซื้อหรือใช้ สินค้าแล้วมีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจในสินค้านั้น ๆ ก็ตามการซื้อในลักษณะนี้จะเป็นการซื้อใน ลักษณะรวดเร็ว และไม่ได้ใคร่ครวญไว้ก่อน

สิทธิรักษ์ วิชัย (2555 : 43) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมการบริโภคเสื้อผ้าตามความพอใจ ของผู้ซื้อนั้น เกิดจากการที่ตัดสินใจคนเดียว โดยตัดสินใจจากข้อมูลเดิมที่มีตนเองมีอยู่ หรือจาก ประสบการณ์ที่เคยใช้สินค้านั้นมาแล้ว ในบางครั้งผู้ซื้อก็มักจะตัดสินใจจากสิ่งเร้า ตัวกระตุ้น เช่น ตามดารที่ชื่นชอบใส่ ตามสังคม แฟชั่นนิยมและมีความเข้าใจไปเองว่า สินค้าชนิดนั้นดี มีคุณภาพ ใใส่แล้วจะได้รับการยอมรับจากสังคม ทั้งนี้อาจจะมีความจำเป็นหรือไม่มีความจำเป็นเลยในการซื้อ สินค้าชิ้นนั้น แต่เลือกซื้อเพียงเพื่อให้ได้อยู่ในกระแสสังคมเท่านั้น

สรุปได้ใจความว่า พฤติกรรมการบริโภคเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ไม่มีความสอดคล้องกับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การเน้นที่รูปลักษณ์ภายนอกของสินค้าตามกระแสสังคม โดย ไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นและประโยชน์ของสินค้าเหล่านั้น แต่ซื้อหามาเพื่อต้องการการยอมรับจาก คนในสังคม ถือว่าเป็นลักษณะของการซื้อที่ขาดความรอบคอบ และใช้ทรัพยากรไปอย่างไม่คุ้มค่า ไม่เกิดประโยชน์

พฤติกรรมผู้บริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่ไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พฤติกรรมผู้บริโภคอาหารที่ไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บุคคลที่มี ค่านิยมแบบนี้อาจจะบั่นทอนสุขภาพได้ เพราะ ไม่ได้ระมัดระวังในเรื่องของการรับประทานอาหาร ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรงและมีชีวิตที่ยืนยาวได้ ผู้ที่มีค่านิยมบริโภค แบบนี้ ถ้าเป็นผู้สูงอายุจะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เช่น มักจะพบกับโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ และ มักจะมีอายุสั้น เพราะเน้นที่รูปลักษณ์ภายนอกของอาหาร แต่ไม่ได้มีสารประโยชน์ที่จำเป็นต่อ ร่างกายหรือเน้นที่รสชาติ เมื่อบริโภคเกินปริมาณก็จะทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนขึ้นมา ได้มีผู้วิจัยและ

นักวิชาการ ได้อธิบายพฤติกรรมของการบริโภคอาหารที่ไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้

ณรงค์ เสียงประชา (2541 : 28-29) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมบริโภคนิยมของคนไทยส่วนใหญ่สนใจเรื่องการบริโภคมาก ชอบเสาะแสวงหาอาหารรับประทาน ชอบคิดปรุงอาหารแปลก ๆ รับประทาน เมื่อมีร้านอาหารใหม่ ๆ หรือใครพบร้านอาหารที่มีอาหารแปลก ๆ หรือมีรสชาติอร่อย ก็จะมีคนพากันไปรับประทาน แม้จะมีราคาสูงหรือระยะทางไกล เขาก็จะพยายามไปรับประทานอาหารที่ร้านนั้น อีกสิ่งหนึ่งที่พบคือ ไม่ว่าในงานพิธีใด ๆ จะต้องมีกิจกรรมการกินเลี้ยงอยู่เสมอ แม้แต่เมื่อทำงานเสร็จ โปรแกรมหนึ่ง ๆ เรียนผ่านการศึกษาก็ไปภาคเรียนหนึ่ง ๆ ก็ยังมีการเลี้ยงฉลองกัน มีลักษณะการกินทิ้งกินขว้างไม่รู้จักคุณค่าของอาหารและทรัพยากรทางธรรมชาติ ส่วนใหญ่มักเน้นในเรื่องของรสชาติและรูปลักษณ์ภายนอก

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2543 : 10) ได้อธิบายว่า จุดเด่นที่เป็นนิสัยสำคัญของคนไทย เป็นบุคคลที่รักความสนุก มีความรื่นเริงอยู่ตลอดเวลา (Entertain) ชอบสังสรรค์ ไม่ว่าจะเป็ เทศกาลใดก็ตาม ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมบริโภค ลักษณะของพฤติกรรมบุคคลจะเป็น บุคคลที่รักสนุก ชอบความรื่นเริงมีการสังสรรค์ในหมู่ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะ เป็นการจัดปาร์ตี้ทุกสิ้นเดือน หรือเป็นเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน วันสงกรานต์ ฯลฯ ทุกเทศกาลก็จะมีความสนุกสนานตลอดเวลาสินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่ รับประทานอาหารทุกชนิด เช่น อาหารกับแก๊ส อ่างทำทานเอง หรือไปทานนอกบ้านเครื่องดื่มทุกชนิด เช่น น้ำอัดลม ผลไม้ต่าง ๆ (ผลไม้ไทย และผลไม้นำเข้า) ขนมคบเคี้ยวแบบต่าง ๆ คี๋มสุรา (ผลิตในประเทศไทย และนำเข้าจากต่างประเทศ) ชอบร้องเพลง (อาจจะร้องเพลงอยู่ในบ้าน หรือตามสถานเริงรมย์) ชอบดูภาพยนตร์ ชอบไปรับประทานอาหาร และฟังเพลงตาม โรงแรม หรือห้องอาหารต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดกับค่านิยมแบบนี้ อย่างน้อยก็น่าจะสนับสนุนเพราะทำให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินทำให้เงินทองไม่ไหลออกนอกประเทศ มีการใช้จ่ายภายในประเทศ ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ไปยังสถาน ท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในประเทศได้เป็นอย่างดี ทำให้มีการจับจ่ายใช้สอยและเป็นการสร้างรายได้ ให้กับชุมชนต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทำให้ผู้คนมีอาชีพมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดการหมุนเวียน ทางด้านการเงิน อาจส่งผลให้ภาวะทางเศรษฐกิจในประเทศดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้เกิดปัญหา สังคมตามมาอีกมากมาย เนื่องจากการมีนิสัยที่รักความสนุกสนาน สิ่งเหล่านี้มีลักษณะเป็นสภาวะที่ เหมือนจริง ซึ่งต้องใช้เงินเป็นปัจจัยหลัก ในการจัดหารายได้จึงอาจไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ทำให้เกิด ปัญหาที่หนี้ยืมสินขึ้นมา

วนิดา แก้วช่อม (2552 : 25) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมในการบริโภคที่ไม่พึงประสงค์ มักจะเกิดร่วมกันไปและมีผลเชื่อมโยงกันและกัน เสริมความเชื่อที่ผิด ๆ ให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ส่วนความเชื่อที่ผิดที่แก้ไขยากที่สุด คือ ความเชื่อที่มีอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมประเพณี สำหรับการบริโภคอาหารนั้นสังคมไทย แต่เดิมเน้นการบริโภคผักปลา ที่มีอยู่อย่างชุกชุมในท้องถิ่น เปลี่ยนมาเป็นการเลือกบริโภคอาหารตามร้านเพื่อความสะดวก โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณประโยชน์ของอาหารเหล่านั้น ส่วนปัจจัยด้านรายได้และอำนาจในการซื้อก็มีอิทธิพลต่อการเลือกรับประทานอาหาร โดยเฉพาะกลุ่มประชากรที่มีใช้เกษตรกร การเลือกซื้ออาหารมักตกอยู่ใต้อิทธิพลของการโฆษณา นอกจากนี้การบริการอาหารแบบส่งถึงบ้านนั้น มักจะมีวิธีดึงดูดใจผู้ซื้อได้มากกว่า ดังนั้นในการเลือกซื้ออาหารจึงขึ้นอยู่กับความรู้และความเข้าใจของผู้บริโภคเป็นสำคัญ ซึ่งในปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ได้ละเลยพิจารณาถึงข้อเท็จจริงของความสำคัญในการเลือกซื้ออาหาร เน้นความสะดวกรวดเร็วเป็นอันดับแรก ประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการมาเป็นอันดับสุดท้าย ทำให้ในปัจจุบันมีผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการได้รับประทานอาหารที่ไม่มีประโยชน์ ทำให้ร่างกายไม่มีภูมิคุ้มกันทานโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ

สรุปได้ใจความว่า พฤติกรรมในการบริโภคที่ไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ลักษณะที่ไม่การระมัดระวังในการใช้ทรัพยากรไปให้คุ้มค่า ควรจะปรับปรุงแก้ไข เพื่อที่สังคมจะได้ดีขึ้น โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ไม่ควรฟุ้งเฟ้อ ซึ่งจะเป็นการสร้างค่านิยมที่ไม่ดีและถือว่าค่านิยมแบบนี้จะเป็นอันตรายต่อประเทศชาติอย่างมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหาย เท่ากับว่าประเทศของเราได้ตกไปเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ ซึ่งเป็นการยากที่เราจะกู้ประเทศชาติกลับคืนมาได้ ซึ่งควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือปลูกฝังค่านิยมแบบพอเพียงเข้าไปแทนค่านิยมแบบนี้

พฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องมือสื่อสารที่ไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในปัจจุบันผู้บริโภคส่วนใหญ่หันมาใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น เพราะมีความสะดวกสบาย เครื่องโทรศัพท์ในปัจจุบันไม่ได้มีไว้สำหรับการใช้งานเพื่อโทรเข้าและรับสายเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป บริษัทผู้ผลิตเครื่องมือสื่อสารยังได้คิดค้นโปรแกรมใหม่ ๆ ออกมาดึงดูดให้ผู้บริโภคสะสม หรือซื้อหามาไว้ใช้งาน เพื่อเพิ่มความความสะดวกสบายให้ผู้บริโภคด้วยเทคโนโลยีที่อยู่ในเครื่องโทรศัพท์ แต่ผลเสียที่ตามมาก็คือ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้ผู้บริโภคต้องเพิ่มปัจจัยในการซื้อหา หรือเปลี่ยนใหม่อยู่เรื่อย ๆ สาเหตุมาจากการที่ผู้บริโภคกลัวจะไม่ทันสมัย หรือผู้ผลิตสร้างสิ่งเร้า หรือกระตุ้นให้เห็นว่าสินค้าใหม่ดีกว่า ทำให้ผู้บริโภคเกิดภาวะความไม่แน่ใจ กังวลใจ จนต้องไปหาซื้ออุปกรณ์รุ่นใหม่ ออกมาใช้งานซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้การใช้ทรัพยากรไปอย่างไม่คุ้มค่า ในเรื่องนี้ได้มีผู้วิจัยและนักวิชาการ ได้อธิบายพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องมือสื่อสารไว้ดังนี้

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2550 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า ในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมา หลังการเข้ามาในประเทศไทยอย่างเต็มตัวของโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) ที่มีฟังก์ชันการใช้งานที่ตอบสนองการทำงาน และชีวิต ทำให้ผู้คนสามารถจะติดต่อสื่อสารทั้งเสียงและอินเทอร์เน็ต ได้อย่างสะดวกสบาย ทำให้ปริมาณการใช้งานโมบายอินเทอร์เน็ต (Mobile Internet) ซึ่งเป็นการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายสื่อสารของโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างก้าวกระโดดทำให้ผู้ให้บริการ (Mobile Operator) หันมาลงทุนเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับโครงข่ายสื่อสาร เพื่อให้สามารถรองรับกับการใช้งานของผู้ใช้ที่มีจำนวนมากขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการให้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านโครงข่ายไร้สาย ได้กลายเป็นเรื่องธุรกิจของผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือทุกราย แนวโน้มการทำงานผ่านอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ที่กำลังขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันนี้มีผลมาจากหลายปัจจัยสอดคล้องเกื้อหนุนกัน ทั้งปัจจัยความพร้อมของโครงข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งแบบมีสายและไร้สาย รวมถึงโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมความพร้อม และแพร่หลายของตัวอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารแบบพกพาได้ ไปจนถึงความพร้อมระบบบริการซอฟต์แวร์ที่ให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต หรือปัจจุบันเรียกกันว่า คลาวด์ คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) ทั้งหมดทั้งมวลนี้ล้วนเป็นปัจจัยหนุนที่ส่งผลให้คนทำงาน เริ่มหันมาทำงานแบบ (Mobile Working) กันมากขึ้นการเติบโตอย่างต่อเนื่องแบบก้าวกระโดดของ โทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) เป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดรูปแบบการทำงานแบบทุกที่ทุกเวลา

ปัจจุบันโทรศัพท์มือถือ ได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่คนทำงาน เพราะอุปกรณ์เหล่านี้นอกจากให้อิสระในการทำงานแล้ว ยังตอบโจทย์รูปแบบการใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์ได้ตลอดเวลา ตลาดของโทรศัพท์มือถือ เติบโตอย่างก้าวกระโดด เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างครบถ้วน ทำให้ในเมืองไทยเติบโตอย่างรวดเร็วเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมามากกว่า ปัจจุบันมีโทรศัพท์มือถือ ในตลาดอยู่มากกว่า 5 ล้านเครื่อง และคาดว่าปีนี้อัตราการเจริญเติบโตจนถึงสิ้นปีจะสูงขึ้น ปัจจุบันโทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการพกพา และมีความสามารถในการทำงานได้เสมือนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีคุณสมบัติเด่น คือ ขนาดเล็กสามารถพกพาไปในสถานที่ต่าง ๆ มีน้ำหนักเบา ใช้พลังงานค่อนข้างน้อย ใช้ทำหน้าที่ได้หลายอย่างติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกับคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะได้เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งในการเลือกซื้อเครื่องโทรศัพท์มือถือของผู้บริโภค สำหรับการเลือกซื้อโทรศัพท์มือถือให้เหมาะสมกับการใช้งานของคนนั้นต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ดีไซน์ ฟังก์ชันการใช้งาน และการทดลองใช้งานเบื้องต้น เป็นต้น ผู้บริโภคที่เคยใช้โทรศัพท์มือถือ แต่ละท่านจะมีวิธีการ และให้ความสำคัญในการเลือกซื้อเครื่องโทรศัพท์ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาภายหลังการซื้อขึ้นมาได้

และควรคำนึงถึงความจำเป็นในการเลือกซื้อโทรศัพท์ ให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานจริงของผู้ใช้ แต่ในปัจจุบันนี้การเลือกซื้อโทรศัพท์ส่วนใหญ่มักเป็นไปตามความทันสมัย ไม่ได้คำนึงถึงการใช้งานกันเท่าใดนัก จึงถือว่ามีลักษณะฟุ่มเฟือย เกินความจำเป็นทำให้เกิดภาวะหนี้สินขึ้นมา จำนวนยอดค่าใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตของธนาคารกสิกรไทย ในด้านการชำระค่าสินค้าเกี่ยวกับโทรศัพท์ได้เพิ่มมากขึ้นเป็นเท่าตัวเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

เสาวณีย์ ดีปักษ์ (2552 : 21) อธิบายว่า พฤติกรรมการใช้เครื่องมือสื่อสารของผู้บริโภคในปัจจุบันเป็นการแสดงออกถึงฐานะของผู้ใช้ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นถึงประโยชน์ใช้สอย หรือความรู้สึกถึงลักษณะ และองค์ประกอบต่าง ๆ ของการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ แต่เป็นการใช้แสดงฐานะของเจ้าของ ซึ่งในบางทีก็ไม่มี ความจำเป็นในการใช้ ยึดติดความโก้ทันสมัย และความเคยชินเป็นการใช้ตามกลุ่มเพื่อน หรือสังคมให้การยอมรับ

อารีรัตน์ ครุณิศวิวัฒน์ (2554 : 30) อธิบายว่า ในยุคปัจจุบันให้ความสนใจในเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นอย่างมาก ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างไม่หยุดยั้ง โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีในการสื่อสารที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โทรศัพท์มือถือจึงถูกพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณสมบัติที่สูงมากขึ้น เปรียบเสมือนมีคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ๆ อยู่ในมือซึ่งใช้ในการรับส่งสัญญาณผ่านคลื่นความถี่ แทนการรับส่งสัญญาณผ่านสายตัวนำ ทำให้สามารถนำไปใช้งานในที่ต่าง ๆ ที่อยู่บนเขตพื้นที่การให้บริการของเครือข่ายที่ครอบคลุมถึง จึงทำให้เครื่องโทรศัพท์มือถือไม่จำเป็นจะต้องสร้างให้มีกำลังส่งสูง ๆ อีกต่อไป ส่งผลให้ขนาดของเครื่องโทรศัพท์มือถือมีการพัฒนาให้มีขนาดเล็กลง โทรศัพท์มือถือพกพาได้สะดวกขึ้น จึงเป็นได้ทั้งโทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ได้ในตัว เทคโนโลยีเหล่านี้มักจะถูกพัฒนาออกมาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่เลือกซื้อรุ่นก่อนหน้ามาใช้งาน ก็มักจะต้องเปลี่ยนไปรุ่นที่ใหม่กว่า เพื่อให้ตามทันเทคโนโลยีที่มีมาใหม่ ๆ ทั้งที่โทรศัพท์รุ่นก่อนอาจจะยังไม่ได้เสียเลยก็ตาม และมีโปรแกรม หรือระบบการทำงานใหม่ ๆ ออกมา ทั้งที่จำเป็นและไม่จำเป็นเลยก็ตาม ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ที่มักจะเลือกซื้อโทรศัพท์แบบลักษณะนี้บางทีก็ไม่มี ความจำเป็นในการใช้ แต่ซื้อไว้เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าคนนั้นได้ใช้โทรศัพท์รุ่นใหม่กว่าเสมอ

สรุปได้ใจความว่า พฤติกรรมการบริโภคเครื่องมือสื่อสารที่มีลักษณะเกินความจำเป็นไม่มีความสอดคล้องกันกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นให้ดำเนินชีวิตด้วยหลักความพอเพียง และให้มีความรอบคอบ ระมัดระวังต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสต่าง ๆ การใช้โทรศัพท์มือถือแบบพอเพียง นอกจากจะทำให้เราลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันลงแล้ว ยังทำให้สุขภาพของเราดีขึ้นด้วย เพราะคลื่นสัญญาณของโทรศัพท์มีผลกระทบในทางลบต่อระบบประสาทของมนุษย์ เมื่อเราใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลาานาน

บริบทชุมชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนหนองตาเข้ม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

จากนี้ไปผู้วิจัยขอนำบริบทหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนหนองตาเข้ม หมู่ที่ 11
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มากล่าวไว้ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลนางรอง. 2555 : 1-6)

ประวัติการก่อตั้งหมู่บ้าน

เดิมพื้นที่ก่อตั้งหมู่บ้านหนองตาเข้มแห่งนี้เป็นที่ราบป่ารกทึบมีแหล่งน้ำธรรมชาติ
1 แห่ง เรียกชื่อเดิมว่า “หนองเปลือกไม้” สภาพพื้นที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งทำเลในการทำมา
หากินและเลี้ยงสัตว์ของราษฎรจากหมู่บ้านในบริเวณใกล้เคียงมาโดยตลอด จนเมื่อประมาณปี
พ.ศ. 2460 - 2464 ได้มีนายเข้ม ไม้ทราบนามสกุล เข้ามาบุกเบิกแผ้วถางป่าเพื่อทำไร่ ทำนา
เป็นคนแรกจนชาวบ้านทั่วไปมักเรียกชื่อหนองน้ำแห่งนี้ใหม่เป็น ภาษาเขมรท้องถิ่นปนภาษาไทย
ว่า “หนองตาเข้ม” และเขียนมาเป็นภาษาไทยว่า “หนองตาเข้ม” ในปัจจุบัน

ต่อมาได้มีราษฎรจากบ้านตากแดด และหมู่บ้านใกล้เคียงได้เข้ามาพักอาศัยทำมาหากิน
เพิ่มมากขึ้น โดยลำดับ จนเมื่อปี พ.ศ. 2512 ทางราชการได้ประกาศจัดตั้งเป็นหมู่บ้านหนองตาเข้ม
ขึ้นตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ชื่อบ้านหนองตาเข้ม หมู่ที่ 11 ตำบลนางรอง โดยมี
นายสัมพันธ์ อร่าม เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกและปลดเกษียณอายุไป นายอุดม อร่าม ได้รับการเลือกตั้ง
จากราษฎรในหมู่บ้านให้เป็นผู้ใหญ่บ้านแทน จนเมื่อมีการแบ่งแยกตำบลหมู่บ้าน ตามสภาพความ
เจริญของสังคม จึงมีการเปลี่ยนแปลงให้เป็น หมู่ที่ 11 ตำบลนางรองจนถึงปัจจุบัน โดยมีผู้ใหญ่บ้าน
คือ นางชำเลื่อง เป็นนรินทร์

ลักษณะภูมิประเทศทั่วไป

บ้านหนองตาเข้ม หมู่ที่ 11 มีสภาพภูมิประเทศโดยรวม เป็นพื้นที่ราบป่าทุ่งนา
และป่าเบญจพรรณ

ทิศเหนือ	จรดบ้านหนองบัวด่าง	หมู่ที่ 6
ทิศใต้	จรดบ้านหนองงูเหลือม	หมู่ที่ 2
ทิศตะวันออก	จรดบ้านตากแดด	หมู่ที่ 8
ทิศตะวันตก	จรดบ้านคอกควาย	หมู่ที่ 7

ประชากรและภาษา

ปัจจุบันบ้านหนองตาเข้ม หมู่ที่ 11 ตำบลนางรอง ประกอบด้วยประชากร จำนวน
140ครัวเรือน ประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน 745 คน แยกเป็นชาย 305 คน เป็นหญิง 440 คน ภาษาที่
นิยมใช้ในท้องถิ่น ได้แก่ ภาษาไทยนางรอง ภาษาเขมรท้องถิ่นและภาษาไทยอีสานบางส่วน

อาชีพและรายได้

อาชีพหลัก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์
อาชีพรอง ทอผ้าพื้นเมืองหลังฤดูเก็บเกี่ยว รับราชการ ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป
รายได้ เฉลี่ยรายได้ประชากร / ปี / ครอบครัว ประมาณ 35,000 บาท

การปกครอง

บ้านหนองตาเข้ม หมู่ที่ 11 แบ่งการปกครองตามกฎหมายท้องถิ่น โดยมี

1. นางชำเลื่อง	เป็นนรินทร์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11
2. นายมนตรี	พยัคฆา	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ๑
3. นายบำรุง	แมลงผึ้ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ๑
4. นายันทพัฒน์	สวัสดิ์	สมาชิก อบต. ๑
5. นายจันทรา	แสนเดช	สมาชิก อบต. ๑

โดยแบ่งการปกครองเพื่อการพัฒนาเป็น 6 กลุ่มบ้าน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มพิทักษ์สัมพันธ์

1. นายมนตรี พยัคฆา หัวหน้ากลุ่ม สมาชิก 17 ครั้วเรือน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มประชาร่วมใจ

2. นายประเสริฐ บุญมี หัวหน้ากลุ่ม สมาชิก 16 ครั้วเรือน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มพิทักษ์พัฒนา

3. นายฉัตรชัย อาญาเมือง หัวหน้ากลุ่ม สมาชิก 25 ครั้วเรือน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มไทยประชาสามัคคี

4. นายพนม ละเสนชาติ หัวหน้ากลุ่ม สมาชิก 26 ครั้วเรือน

กลุ่มที่ 5 กลุ่มไทยประชาสรรค์

5. นายวิรัช แสนเดช หัวหน้ากลุ่ม สมาชิก 27 ครั้วเรือน

กลุ่มที่ 6 กลุ่มสุขสวัสดิ์พัฒนา

6. นายบุญลือ รุกขชาติ หัวหน้ากลุ่ม สมาชิก 29 ครั้วเรือน

คณะกรรมการบริหารหมู่บ้าน

เพื่อให้การปกครองและพัฒนาหมู่บ้านหนองตาเข้มเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ และมอบหมายความรับผิดชอบ ดังนี้

1. นางชำเลื่อง	เป็นนรินทร์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11	ประธานกรรมการ
2. นายันทพัฒน์	สวัสดิ์	สมาชิก อบต.๑	เป็นที่ปรึกษา
3. นายจันทรา	แสนเดช	สมาชิก อบต.๑	เป็นที่ปรึกษา

4. นายมนตรี พัคณา	พัคณา	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฯ	เป็นที่ปรึกษา
5. นายบำรุง แผลงคั้ง	แผลงคั้ง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฯ	เป็นที่ปรึกษา
6. นายมนตรี พัคณา	พัคณา	หัวหน้าคุ้ม	เป็นกรรมการ
7. นายประเสริฐ บุญมี	บุญมี	หัวหน้าคุ้ม	เป็นกรรมการ
8. นายพนม ละเสนชาติ	ละเสนชาติ	หัวหน้าคุ้ม	เป็นกรรมการ
9. นายฉัตรชัย อาญาเมือง	อาญาเมือง	หัวหน้าคุ้ม	เป็นกรรมการ
10. นายวิรัช แสนเดช	แสนเดช	หัวหน้าคุ้ม	เป็นกรรมการ
11. นายบุญถือ รุกขชาติ	รุกขชาติ	หัวหน้าคุ้ม	เป็นกรรมการ

รางวัลเกียรติยศดีเด่น

- ปี 2546 หมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ดีเด่น ระดับตำรวจภูธร
จังหวัดบุรีรัมย์
- ปี 2546 หมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ดีเด่น ระดับตำรวจภูธรภาค 3
- ปี 2546 รับพระราชทานโล่ผู้ประสานงานพลังแผ่นดินดีเด่น ระดับประเทศ
จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ปี 2546 ได้รับมอบธงรณรงค์เฉลิมพระเกียรติ หมู่บ้านเอาชนะปัญหาเสพติด
- ปี 2546 ได้รับมอบธงพลังแผ่นดินขจัดสิ้นยาเสพติด
- ปี 2547 ชนะเลิศหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งชมรม To Be Number One ระดับจังหวัด
และระดับเขต
- ปี 2547 รางวัลชมเชยชุมชนเข้มแข็ง To Be Number One ระดับประเทศ
- ปี 2547 รองชนะเลิศหมู่บ้านอาสาและพัฒนาตนเอง (หมู่บ้าน อพป.) ระดับภาค
- ปี 2548 ชนะเลิศหมู่บ้านเกษตรกร ของจังหวัด
- ปี 2548 ชนะเลิศหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็ง ของธนาคาร ธกส. อำเภอนางรอง
- ปี 2549 ชนะเลิศหมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุข ของจังหวัด
- ปี 2550 โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ของจังหวัด
- หมู่บ้านหนองตาเข้มได้รับการพัฒนาทั้งในด้านสภาพแวดล้อมในชุมชนตาม
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้กับ
ครอบครัวตนเอง ในการให้โอกาสการแสวงหาคำความรู้เพื่อพัฒนาผลผลิต ตลอดจนการศึกษา
ดูงาน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับหมู่บ้านต่าง ๆ ที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางใน
การประพฤติปฏิบัติดำรงตนและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชุมชนตนเองจนประสบผลสำเร็จ